

Lenen

Voor het **National Bureau of Economic Research** bestuderen Chari *et al.* het effect van een waardeverlaging van onderpand op de uitgifte van verhandelbare leningen. De auteurs ontwikkelen een model waarin kleine schokken in de waarde van onderpand tot een plotselinge ineenstorting van de nieuwe uitgifte van verhandelbare leningen kan leiden. In het model blijkt door averechtse selectie en uit vrees voor reputatieschade een deel van de verkopers af te zien van uitgifte. De auteurs geven aan dat beleidsmatig ingrijpen zoals een tijdelijke verlaging van de interestvoet dergelijke inefficiënties tijdens de crisis niet had kunnen voorkomen.

Chari, V.V., A. Shourideh en A. Zetlin-Jones (2010) Adverse selection, reputation and sudden collapses in secondary loan markets. *NBER Working Paper*, 16080.

Academisch

Voor **METEOR** bespreken Kóczy *et al.* de voornaamste methodes om de kwaliteit van onderzoek in academische vakbladen te beoordelen. Uit analyse blijkt dat vakbladen hoger worden ingeschat naarmate het aantal artikelen lager is. Daarbij staan vakbladen met korte, formele artikelen, gemeten naar het aantal woorden en pagina's hoger aangeschreven dan uitvoeriger vakbladen die meer aandacht besteden aan een goed geformuleerde taal. De auteurs concluderen daarom dat de meeste methodes onvoldoende onderscheid maken tussen de kwaliteit en de kwantiteit van artikelen. De resultaten suggereren dat het eenvoudig is voor wetenschappers een strategie te ontwikkelen om een hogere waardering te krijgen zonder meer kwaliteit te leveren.

Kóczy, L.Á., A. Nichifor en M. Strobel (2010) Intellectual influence: quality versus quantity. *METEOR Research Memoranda*, 10(029).

Netwerk

Voor het **Tjalling C. Koopmans Research Institute** onderzoeken Hoyer en De Jaegher concurrentie tussen netwerken van onderzoekers of werknemers. Een model geeft een netwerkstructuur weer, waarbij sommige verbindingen tussen knooppunten aanbrengen en anderen het netwerk ondermijnen. Wanneer de verbindingskosten laag zijn doet de ontwerper er goed aan

de knooppunten gelijkmatig te beschermen. Bij hoge kosten is een stervormige netwerkconstructie het meest efficiënt, omdat bij het wegvallen van een verbinding dat hoogstens één knooppunt kost. Wanneer de ander knooppunten kan ondermijnen is het efficiënt om deelnetwerken op te zetten zodat knooppunten minder afhankelijk zijn van een ander knooppunt. De uitkomsten geven aan dat een netwerk zich tegen concurrentie kan wapenen door de structuur aan te passen aan de concurrentiewijze.

Hoyer, B. en K. de Jaegher (2010) Strategic network disruption and defense. *Tjalling C. Koopmans Research Institute Discussion Paper Series*, 10(13).

Creatief

Voor het **ROA** vergelijken Coenen *et al.* gediplomeerde schoolverlaters van de creatieve beroepsopleidende leerweg met gediplomeerden van andere mbo-BOL-opleidingen. De creatief geschoolden blijken minder vaak tevreden over de breedte en diepgang van hun opleiding. Daarnaast stromen de gediplomeerde schoolverlaters van creatieve BOL-opleidingen minder vaak door naar vervolgonderwijs, en zijn ze vaker werkloos. Verder komen ze minder vaak terecht in banen die aansluiten op het niveau en de richting van de opleiding, waardoor ze ook minder vaak tevreden zijn over hun functie. Toch blijken de gediplomeerde schoolverlaters van de creatiegerichtte BOL-opleidingen achteraf even tevreden te zijn als andere gediplomeerde schoolverlaters over de gemaakte opleidingskeuze.

Coenen, J., T. Huijgen, C. Meng en G. Ramaekers (2010) Kwaliteit van gediplomeerde schoolverlaters van creatieve MBO-opleidingen. *ROA Rapport*, 2010(6).

Agrosector

Voor het **LEI** beschrijven Berkhout en Van Bruchem de stand van zaken in de Nederlandse agrosector. Mede onder invloed van de economische crisis daalde de agrarische export in 2009 met vijf procent en de import met negen procent, vooral vanwege lagere prijzen. De toegevoegde waarde bedroeg in 2008 ruim vijftig miljard euro, een kwart meer dan in 2001. In die periode verminderde de werkgelegenheid met vijf procent tot 685.000 arbeidsjaren. In alle delen van de agroketen vindt een concentratieproces plaats, al was het aantal fusies en overnames in 2009 veel kleiner dan in voorgaande jaren.

Berkhout, P. en C. van Bruchem (2010) Landbouw-Economisch Bericht 2010. *Lei-rapport*, 2010(013).

Malaise

Het **Centraal Bureau voor de Statistiek** beschrijft in zijn statistische jaarboek de kerncijfers van de Nederlandse economie in 2009. De economie kromp met vier procent, de grootste krimp ooit door het CBS gemeten. Daarbij werd de economische neergang in de loop van het jaar sterker en bevond de economie zich eind 2009 in een conjunctuurdal, het omslagpunt tussen laagconjunctuur en herstel. Het producentenvertrouwen bereikte in 2009 een historisch dieptepunt en ook consumenten waren niet eerder zo somber over de economie. Ook kromp de consumptie zeldzaam hard, terwijl de werkloosheid fors opliep en de bezettingsgraad van de industrie een dieptepunt bereikte. Verder schoot het aantal faillissementen omhoog en werden bestaande koopwoningen in de loop van 2009 steeds goedkoper.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2010) Economische crisis. *Statistisch Jaarboek*, 19–34.

SINDS 1916

Flexicurity

Voor het **CEPR** onderzoeken Lommerud en Straume de invloed van arbeidsmarktinstuties op de technologiekeuze van bedrijven die zijn aangesloten bij vakbonden. Vakbonden zijn bij een goede werkloosheidsverzekering bereidwilliger technologische verandering te accepteren, terwijl lagere ontslagbescherming het omgekeerde effect heeft, vooral als het tot baanverliezen bij arbeidsbesparende technologie leidt. Daarnaast stimuleert de combinatie van minder ontslagbescherming met een goede werkloosheidsverzekering na ontslag bedrijven om te investeren in nieuwe technologie, ook als vakbonden als tegenprestatie een hoger loon eisen. De auteurs concluderen dat meer *flexicurity* bedrijven aanmoedigt om nieuwe technologieën aan te nemen.

Lommerud, K.E. en O.R. Straume (2010) *Employment protection and flexicurity: on technology adoption in unionised firms. CEPR Discussion Paper*, 7919.

Werkgelegenheid

Breukel toont voor **Stichting LISA** de werkgelegenheidscijfers voor Nederland in 2009. Het aantal banen nam beperkt toe met bijna 27.000 ofwel 0,3 procent, veel minder dan in de voorgaande jaren. Noord-Holland kent de grootste werkgelegenheids groei; de groei van Flevoland, Groningen, Friesland en Utrecht ligt eveneens boven het gemiddelde. Net als in de voorgaande jaren nam het aantal werkzame vrouwen sneller toe dan het aantal werkzame mannen, vooral door groei in banen van meer dan twaalf uur. Vooral de niet-commerciële dienstverlening heeft een positieve ontwikkeling gehad, in tegenstelling tot de industrie, transport en financiële instellingen. Voor de komende twee jaar verwacht de auteur een exportgeleid herstel van de werkgelegenheid, waardoor met name Groningen, dat sterk vertegenwoordigd is in de exportsectoren industrie, landbouw, transport en delfstoffen, zal kunnen groeien.

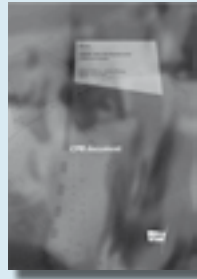
Breukel, D. (2010) *Kleine banengroei in 2009. In: Lisa nieuws*, 15(21), 2-5.

Forward

Voor het **Tinbergen Instituut** bestuderen Van Eijkel en Moraga-González het gebruik van *forward*-contracten door risicomijdende bedrijven. In het ontwikkelde model kunnen oligopolisten *forward*-contracten aanhouden om risico's op de *spot market* af te schermen of om een reactie van concurrenten uit te lokken. Het strategische motief impliceert dat een bedrijf minder afhankelijk van de prijs op de *spot market* wordt en zich daarom kan binden aan een agressievere prijsstrategie waarmee het concurrenten afstoot. Op basis van Nederlandse verkoopcijfers voor gas constateren de auteurs een leereffect waarbij een groeiende groep bedrijven zich om strategische redenen op de *forward market* begeeft, waardoor prijzen zullen dalen.

Eijkel, R. van en J. Moraga-González (2010) *Do firms sell forward for strategic reasons? An application to the wholesale market for natural gas. Tinbergen Institute Discussion Paper*, 2010(058/1).

Systeemrisico

Voor het **Centraal Planbureau** bieden Bijlsma *et al.* een overzicht van de literatuur over de versturende invloed van systeemrisico op de spaar- en leenfunctie van banken. De auteurs stellen dat regulering zoals kapitaalvereisten en banktoezicht de kans op verstoring beperkt, doordat het de kosten van het systeemrisico internaliseert en individuele faillissementen voorkomt. Problemen zijn echter dat toezichthouders de kosten van systeemrisico moeilijk kunnen meten en overheden zich moeilijk kunnen onthouden van het redden van systeembanken, waardoor markten geen stimulans hebben om systeemrisico te beprizen. Het versterken van marktdiscipline door bijvoorbeeld cruciale onderdelen van het bankwezen te isoleren kan volgens de auteurs helpen om deze problemen te verminderen.

Bijlsma, M., J. Klomp en S. Duineveld (2010) *Systemic risk in the financial sector. A review and synthesis. CPB document*, 210.

VOC

Voor het **ERIM** tonen Gelderblom *et al.* aan dat de Verenigd Oost-Indische Compagnie niet geheel een voorloper was van hedendaagse vormen van ondernemingsbestuur. De VOC combineerde moderne elementen zoals gedeelde aansprakelijkheid, scheiding van vermogen en zeggenschap, en vrij verhandelbare aandelen, met een enorme invloed voor de Staten Generaal in het ondernemingsbestuur. Protesten van zakenlieden zoals Le Maire en Usselinx tegen de verwaarlozing van aandeelhoudersbelangen brachten geen verandering, omdat de staat de maatschappelijke wens om een sterke militaire positie in Azië aangreep om zijn machtspositie binnen de VOC vast te houden. Volgens de auteurs is het ondernemingsmodel dan ook meer een uitkomst van overheidsingrepen dan van het nastreven van grotere economische efficiëntie.

Gelderblom, O., A. de Jong en J. Jonker (2010) *An admiralty for Asia: Isaac le Maire and conflicting conceptions about the corporate governance of the VOC. ERIM Report Series Research in Management*, 2010(026).

Overdracht

De Nederlandsche Bank rapporteert in het Statistisch Bulletin dat allochtone huishoudens in Nederland in 2009 anderhalf miljard euro overmaakten naar buitenlandse familieleden, vier procent minder dan in 2008. Ruim een derde van de overmakingen ging naar Suriname, Turkije en Marokko, en 350 miljoen euro naar West-Europese landen. Wereldwijd namen de totale overdrachten aan ontwikkelingslanden, inclusief loon betaald aan gastarbeiders en spaartegoeden, af van 336 tot 316 miljard dollar.

De Nederlandsche Bank (2010) *Overmakingen door allochtone huishoudens naar buitenlandse familieleden gedaald. In: Statistisch Bulletin*, juni, 31-41.